

teatre

FRANCESC FOGUET I BOREU

Els rampells del rei

Èdip

AUTOR: SÒFOCLES

Versió de Jeroni Rubió Rodon
 Dramatúrgia: Marc Artigau i Oriol Broggi
 Director: Oriol Broggi
 Teatre Romea, 25 d'abril

Aristòtil en la seva *Poètica* destaca *Èdip rei* de Sòfocles com la tragèdia més exemplar. Èdip passa del pic de la fortuna com a rei de Tebes a la desfeta més absoluta. Arrogant i rabiüt, el seu orgull el converteix en una víctima propiciatòria de la crueltat divina, que el va sentenciar via oracular així que va néixer. Maleït pels déus, Èdip no busca el seu perdó, sinó la veritat crua i nua. Després d'esquivar a mitges el designi diví, vol descobrir d'on ve, quins són els seus orígens, quina és la seva identitat. Sense saber-ho, en el seu periple cap a la dignitat reial va matar el seu pare i va jure amb la seva mare, de manera que feu efectiva la profecia d'Apol·lo.

La versió d'*Èdip* que signa Jeroni Rubió Rodon parteix de l'obra de Sòfocles i hi annexa fragments de Borges, *Èdip a Colonos* i Wajdi Moawad. La intenció tant de l'adaptació com de la dramatúrgia és —legítimament— acostar la tragèdia a la sensibilitat d'avui. Per això,

es posa èmfasi en l'enigma que envolta el destí d'Èdip, en la seva recerca d'una identitat i en la dissort fatal que, endut també per l'obstinació i la severitat, enfonsa la seva vida i el seu món. Bones intencions, val a dir, perquè el muntatge, que atorga molt de pes a la paraula i a la interpretació, no acaba de fer el ple.

Secundat per un vestuari d'època i una cerimoniosa coreografia de moviments, el hieratisme del conjunt dels actors, llevat del principal, és interpretat amb contenció solemne per Carles Martínez (Sacerdot), Marc Rius (Creont), Mercè Pons (Iocasta), Miquel Ge-

labert (Tirèsies), Ramon Vila (Missatger) o Clara de Ramon (Antígona). Però contrasta vivament amb l'histrionisme desinhibit amb què Julio Manrique, amb roba actual, es posa en la pell d'Èdip. A més de les dificultats de dicció i d'una gestualitat limitada i repetitiva, Manrique fa rajar el text a força de rampells i crits, com un rei irat perquè els seus súbdits el qüestionen, sense transmetre prou l'evolució interna, inexorable, del personatge.

L'altre aspecte discutible del muntatge és l'ús que es fa de l'espai escènic. Inspirada en Peter Brook, l'escenografia entapissada de colors ocres, terrosos, vol ser despallada, buida, per tal de destacar encara més la paraula. I tanmateix, s'hi inclouen fins i tot una olivera en un racó i una font d'aigua al fons, metonímies de la Mediterrània, i s'hi col·loquen també uns canyissars mòbils, que fan més nosa que servei. Per bé que la disposició del Sacerdot, el corifeu i el cor està ben resolta, les entrades i sortides de Tirèsies, el Missatger o el Pastor recorden massa les habituals en les representacions d'*Els Pastorets*.

Les addicions finals —passi la citació liminar de Borges— resulten no tan sols redundants, sinó sobretot superflues i contraproductives: acaben de desactivar l'efecte catàrtic indispensable de la tragèdia. Si la interpretació externa de Manrique ja fa difícil de tenir compassió per l'heroi caigut en l'infortuni, l'escenografia i la cirereta final encara compliquen més la possibilitat de sentir-hi temença. De catarsi, doncs, ben poca. Amb el pretext d'*Èdip a Colonos*, s'hi incrusta un fragment de Moawad, que no deixa de ser un autohomenatge que es regala el director i que reincideix en l'elogi al teatre. Un espai idoni, certament, per recordar la història exemplar d'Èdip, el dolor tràgic dels humans i, per sort, l'ocàs dels poderosos.